

Hans Croiset en Annet Nieuwenhuijzen

FOTO DEEN VAN MEER

Beoefenaars van de stilte

TONEEL

Het licht in de ogen, door Het toneel speelt. Tekst: Ger Thijs. Regie: Gijs de Lange. Met: Annet Nieuwenhuijzen en Hans Croiset. Gezien: 28/9 in Nieuwe de la Mar. Aldaar t/m 5/10; tournee t/m 29/29/4.

'Wat je zwijgt, het wordt gehoord,' is de laatste regel van 'de korte rede tot twee beoefenaars van de stilte', die gisteravond door auteur Willem Jan Otten werd voorgedragen aan Hans Croiset en Annet Nieuwenhuijzen. Beide acteurs vierden hun vijftigjarige theaterjubileum met het toneelstuk *Het licht in de ogen*, dat Ger Thijs speciaal voor hen heeft geschreven. Na afloop van de première in het Nieuwe de la Mar werd een bundel met het gedicht van Otten en acht andere gedichten over het toneel aan de acteur en actrice aangeboden.

Een terecht huldeblijk aan twee grootse theaterpersoonlijkheden. Maar alleen in de ode aan 'de beoefenaars van de stilte' klonk enigszins een eerbetoon door aan de twee acteurs die kort daarvoor in de slotscène van *Het licht in de ogen* nog hadden getoond hoe veelzeggend stilte kan zijn.

Wat begint als een levendige komedie over een bejaard theaterrechtspaar, dat de hele dag bij de telefoon zit te wachten op een aanbod om nog eens te acteren of te regisseren, eindigt met een lange stilte vol weemoed en berusting. *Het licht in de ogen* is een prachtige en bij vlagen prettig vilaine dialoog over het toneelvak.

Terwijl de ene dierbare collega na de andere overlijdt, smachten de gevierde actrice Grace en haar echtgenoot, acteur, regisseur en toneelleider Lo, naar die ene rol

die hen uit de vergetelheid moet halen. Want beiden beseffen het maar al te goed: een acteur die niet meer op de planken staat, bestaát welbeschouwd niet meer.

Ger Thijs, naast (toneel)schrijver ook acteur, regisseur en gewezen artistiek leider, haalt in zijn stuk uit naar het Nederlandse theater, 'een woestijn zonder oase waar nichten en Belgen de dienst uitmaken'. Wanneer Grace mag invallen in een lunchtheaterproductie, schetst Thijs goed hoe groot de kloof is tussen het oude acteursvak en het moderne toneel.

Maar *Het licht in de ogen* blijft niet steken in een gelegenheidstekst voor twee jubilerende acteurs. Lo en Grace komen geheel tot leven als temperamentvol acteursechtpaar bij wie liefde, bewondering en jaloezie gelijkwaardige emoties zijn.

Hans Croiset en Annet Nieuwenhuijzen laten de passie en pijn voelen van een stel dat al decennia samen is. De twee acteurs zijn zichtbaar in hun element in deze door Gijs de Lange vlot geregisseerde voorstelling. Met hun fijnzinnige spel excelleren ze als komedie-acteurs, maar kunnen ze ook de tragiek van hun personages voelbaar maken. Hoe veel ze ook op elkaar vitten en hoe vaak Grace al met haar koffers in de hand in de huiskamer heeft gestaan, ze weten dat ze bij elkaar horen, als James en Mary Tyrone uit *De lange dagreis naar de nacht*.

Niet alleen Grace en Lo, maar ook Croiset en Nieuwenhuijzen hebben ooit samen in dit stuk gespeeld, zodat Thijs toneelstuk en werkelijkheid mooi in elkaar over laat vloeien.

PIETER BOTS